

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної
internet-конференції з
міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І
ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»**

(19 січня 2024 р.)

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра управління та забезпечення якості у
фармації*

МАТЕРІАЛИ

**II науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»
(19 січня 2024 р.)**

MATERIALS

**of II scientific and practical internet-conference
with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»
(19 January 2024)**

Харків

2024

УДК 330.101:615.1

Редакційна колегія:

Головний редактор:

проф. Крутських Т.В.

Члени редакційної колегії:

проф. Посилкіна О.В., проф. Літвінова О.В.

Реєстр з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій: реєстраційне свідоцтво № 589 від 11.12.2023 р.

Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я: матер. II міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 19 січня 2024 / ред. кол.: Т.В. Крутських, О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Харків : НФаУ, 2024. – 515 с.

Actual problems of quality, management, and economy in pharmacy and health care: materials of II scientific and practical internet-conference with international participation. January 19, 2024 / ed. board. : T.V. Krutskikh, O.V. Posilkina, O.V. Litvinova, Kharkiv : NUPh, 2024. – 515 p.

Збірник містить матеріали II науково-практичної конференції, які присвячені обговоренню наукових та практичних проблем управління якістю і менеджменту в фармації і охороні здоров'я; визначенню напрямів удосконалення господарської й інноваційної діяльності підприємств (організацій, закладів) у ринковій економіці, підготовки сучасних кадрів із залученням вчених, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів та дослідників, докторантів, аспірантів, підприємців з України та зарубіжжя.

Матеріали подаються мовою оригіналу

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Котвіцька А.А. – доктор фармацевтичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, в.о. ректора Національного фармацевтичного університету (голова);

Федосов А.І. – доктор фармацевтичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного фармацевтичного університету (співголова);

Владимирова І.М. – доктор фармацевтичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного фармацевтичного університету (співголова);

Крутських Т.В. – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувачка кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету (співголова);

Коваленко С.М. – доктор фармацевтичних наук, професор кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету (співголова);

Посилкіна О.В. – доктор фармацевтичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету (співголова);

Літвінова О.В. – доктор фармацевтичних наук, професор кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету;

Братішко Ю.С. – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувачка кафедри організації, економіки та управління фармацією Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету;

Гладкова О.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету;

Глєбова Н.В. – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету;

Деренська Я.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету;

Зборовська Т.В. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету.

Серветник Д.О., Зборовська Т. В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Системи енергетичного менеджменту в діяльності вітчизняних підприємств	470
Слепова О.О., Образенко М.С., Беляєва О.І. <i>Одеський національний медичний університет, м. Одеса</i> Сучасні підходи до менеджменту пацієнтів з запальними захворюваннями верхніх дихальних шляхів	473
Степаненко В.В., Гладкова О.В., Братішко Ю.С. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Управління якістю трудового життя персоналу	475
Струкова Д.Є., Крутських Т.В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Основні аспекти процесу внутрішнього аудиту на підприємстві	478
Сущук Н.А., Мусаєва Нармін Парвіз КИЗИ <i>Одеський національний медичний університет, м. Одеса</i> Маркетингові дослідження ринку лікарських препаратів для лікування ревматоїдного артриту	481
Унгурян Г.В., Башли Х.В., Волощук Х.Ю. <i>Одеський національний медичний університет, м. Одеса</i> Штучний інтелект у фармації	483
Фальчук М.П., Літвінова О.В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Науково-практичні підходи щодо побудови системи оцінки науково-технічного потенціалу фармацевтичного підприємства при формуванні стратегії розвитку	486
Федюніна Н.С., Братішко Ю.С. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Формування системи управління медичними лабораторіями відповідно до ISO 15189:2022	488
Францішко А. Д., Лісна А.Г. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Удосконалення управління фармацевтичним підприємством на засадах антикризової стратегії	491
Хорішко А.М. <i>Науковий керівник: Томілін О.О.</i> <i>Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава</i> Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	494
Чала К.Ю. <i>Науковий керівник: Андрієнко М.М.</i> <i>Національний авіаційний університет, м. Київ</i> Роль інновацій та ефективної екосистеми у розвитку фармацевтичної галузі та економіки країни	497

Слепова О.О., Образенко М.С., Беляєва О.І.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса

Сучасні підходи до менеджменту пацієнтів з запальними захворюваннями верхніх дихальних шляхів

oksana.belyayeva@onmedu.edu.ua

Гострий риносинусит (ГРС) – одне з найпоширеніших захворювань, з якими стикаються лікарі первинної медичної допомоги. Згідно з епідеміологічними даними, поширеність риносинуситу (РС) в світі становить у середньому 12%. Наприклад, щороку в США риносинусит виникає в кожній 7-ї людині, а прямі витрати на лікування гострого та хронічного РС перевищують 11 млрд доларів США на рік без урахування економічних наслідків тимчасової втрати працездатності через захворювання. Дане захворювання є частою причиною звернення пацієнтів до фармацевтів та самолікування.

Метою проведеного дослідження було обґрунтування необхідності удосконалення інформаційного забезпечення про раціональне застосування ОТС-препаратів при зверненні пацієнтів з гострим РС до аптечного закладу.

На першому етапі дослідили медико-технологічні документи з приводу фармакотерапії РС. Так, у 2020 році відбулось важливе нововведення - впровадження інтегрованої стратегії діагностики та лікування РС із залученням не лише пацієнтів та лікарів, а й фармацевтів. Це Європейський погоджувальний документ, основною метою якого є перегляд старих та надання сучасних та чітких рекомендацій, що базуються на даних доказової медицини. З огляду на новий інтегрований підхід до ведення пацієнтів вони були адаптовані для включення до процесу фармацевтів (у зв'язку з частою причиною звернення пацієнтів з симптомами РС до аптек). Згідно з EPOS 2020, фармацевти можуть запідозрити, а сімейні лікарі можуть встановлювати діагноз без ендоскопічного дослідження – на підставі огляду та скарг пацієнта.

Також в Україні з 2016 р. набув чинності «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги: гострий риносинусит» (наказ МОЗ

України від 11.02.2016 № 85, де наведений перелік лікарських препаратів для патогенетичної терапії ГРС). Аналіз даних документів встановив, що, як у EPOS 2020, так у вітчизняному Протоколі значне місце було приділено ЛЗ безрецептурного відпуску, зокрема й ЛЗ на рослинній основі. Роль фітотерапії в EPOS 2020 значно розширена. Так, в ньому представлені результати досліджень ефективності та безпеки конкретних препаратів на рослинній основі, які показали свою дієвість у лікуванні ГРС: Миртол стандартизований, Пеларгонія очіткова (*Pelargonium sidoides*), комбіновані препарати [корінь горечавки (*Radix Gentianae*) + квітки первоцвіту з чашечкою (*Flores Primulae cum Calycibus*) + трава шавлії (*Herba Rumicis*) + квітки бузини (*Flores Sambuci*) + трава вербени (*Herba Verbenae*)]. Далі ми дослідили наявність зазначених фітокомпонентів на фармацевтичному ринку України, адже саме фармацевтичний працівник повинен забезпечити пацієнта інформацією щодо лікування РС. З'ясовано, що на фармацевтичному ринку найбільша частка припадає на препарати на основі ЛРС Пеларгонії очіткової (58,8%). Друге місце посідають препарати на основі комбінації ЛРС (29,4%). Досліджувана група препаратів представлена у багатьох лікарських формах, серед яких є: таблетки і капсули (41,2%), пероральні розчини у вигляді крапель та розчинів (35,3%), сиропи (17,6%).

Враховуючи результати нашого дослідження, постає актуальним задля формування оптимального асортименту та розробки моделі поведінки споживача при виборі ОТС-препарату для лікування ГРС стандартизувати процедуру їх відпуску. Нами розроблена робоча інструкція «Безрецептурний відпуск препаратів для лікування ГРС в аптечних закладах» адже при реалізації комплексної схеми ведення хворих на РС фармацевт може виступати ланкою, яка поєднує лікаря сімейної медицини або педіатра та фахівця з надання спеціалізованої допомоги.

Таким чином, вважаємо, що поради з належного інформування відвідувачів аптек щодо використання ЛЗ для лікування РС сприятимуть підвищенню комплаєнса, а рекомендації препаратів з доведеною ефективністю та сприятливим профілем безпеки, підтвердженим клінічними дослідженнями вищого ступеня доказовості – швидкому одужанню пацієнта.